

журнал. № 1. 2023. С. 192-195. С.194. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-1/45>

2. Зінич Л.В. Перспективи використання технології блокчейн для захисту прав інтелектуальної власності в Україні. *Збірник наукових статей*. 2021. С. 14-22. С. 14. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/11141/1/5091-D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-11952-1-10-20210624.pdf>

3. Ярова М. Навіщо впроваджувати блокчейн в державний устрій і як це допоможе у боротьбі з корупцією. 2022. URL: <https://ain.ua/2022/12/29/bornjakov-pro-blockchain/>

4. Батанов О. Місцеве самоврядування та права людини в Україні. *Наука і суспільство. Дослідження молодих вчених Світогляд*. 2010. № 6. С. 72-22. URL: <https://www.mao.kiev.ua/biblio/jscans/svitogliad/svit-2010-26-6/svit-2010-26-6-72-batanov.pdf>

УДК 327(4+477)(043.2)

Чубенко Я.В., здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня,
Олещенко В.Ю., канд. держ. упр.,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ: ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ

Досвід євроінтеграції України в умовах війни має унікальний характер. Здійснюючи опір широкомасштабній збройній російській агресії, потерпаючи від величезних людських і фінансово-економічних втрат, країна набула статусу кандидата на вступ до ЄС, продовжує європейську інтеграцію в різних сферах, поглиблює партнерство з ЄС на секторальних напрямках, виконує рекомендації Єврокомісії і запроваджує на практиці положення Угоди про асоціацію.

Євроінтеграція – це процес економічного і політико-правового зближення України з європейськими міждержавними структурами, який має завершитися вступом України до Європейського Союзу (далі – ЄС).

Вперше Верховна Рада України декларувався намір України стати членом загальноєвропейських структур ще у липні 1993 року. І вже у червні 1994 року Україна та ЄС підписали Угоду про партнерство та співробітництво. До речі, це була перша угода укладена Євросоюзом з державами колишнього СРСР. Щоправда, її ратифікація розтягнулася майже на чотири роки, тому документ набув чинності лише 1 березня 1998 року.

У 2007 році Україна знову розпочала переговори щодо укладання угоди про асоціацію. Підписати її мали у листопаді 2013 року, проте в останній момент тодішній президент вирішив поставити процес на паузу. Саме після цього в столиці і розпочалися масові протести, які згодом переросли у Революцію Гідності.

Першою та найголовнішою подією, без якої шлях України до ЄС був би неможливим, стала перемога Євромайдану – втеча Віктора Януковича з країн, усунення його уряду та повернення на проєвропейський курс.

21 березня 2014 року, у Брюсселі було підписано політичну частину Угоди про асоціацію між Україною та Євросоюзом – документ, який відмовився підписувати режим Януковича, а саме: Преамбула, стаття 1, розділи I «Загальні принципи», II «Політичний діалог та реформи, політична асоціація, співпраця та конвергенція у сфері зовнішньої політики та безпеки» та VII «Інституційні, загальні та заключні положення» Угоди. Економічна частина угоди була підписана 27 червня 2014 року – розділи III «Юстиція, свобода та безпека», IV «Торгівля та питання, пов'язані з торгівлею», V «Економічна та галузева співпраця» та VI «Фінансове співробітництво та положення щодо боротьби з шахрайством».

16 вересня Верховна рада України та Європарламент синхронно ратифікували Угоду про асоціацію між Україною та ЄС. Проте процес ратифікації країнами-членами ЄС розтягнувся аж на два роки – останніми угоду схвалили Нідерланди у червні 2017 року та, зрештою, 1 вересня 2017 року угода набула чинності.

У лютому 2019 року Верховна Рада України ухвалила євроінтеграційні правки до Конституції. Відповідно до них, у преамбулі Основного Закону прописали «незворотність європейського та євроатлантичного курсу України», а Верховній Раді України, Кабінету Міністрів та Президенту доручили робити все належне для набуття повноправного членства України у ЄС та НАТО.

Після повномасштабного російського вторгнення євроінтеграційний процес різко пришвидшився. 28 лютого 2022 року Україна офіційно подала заявку на членство в Європейському Союзі і вже 23 червня Європейська Рада надала нашій країні статус кандидата на вступ.

Наступний важливий етап після отримання статусу кандидата – переговори про вступ до ЄС. Президент Володимир Зеленський очікував, що вони розпочнуться до кінця 2023 року, але, нажаль, цього не сталося. А поки наша країна має виконати сім вимог Єврокомісії, поставлених у червні 2022 року, необхідних для збереження статусу кандидата: завершити реформу добору суддів Конституційного суду України; продовжити судову реформу, включно з перевіркою доброчесності членів Вищої Ради правосуддя та провести добір кандидатів до Вищої

кваліфікаційної комісії суддів; продовжити боротьбу з корупцією, призначити голову Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та Національного антикорупційного бюро; продовжити боротьбу з відмиванням коштів та правоохоронну реформу; боротися із впливом олігархів; привести законодавство про ЗМІ у відповідність з європейським аудіовізуальним законодавством; внести зміни в законодавство про національні меншини [1].

Для виконання цих вимог Верховна Рада України ухвалила низку нових законів – про медіа, про національні спільноти, про реформу процедури добору суддів Конституційного суду тощо – хоча не усі з них прийняли в суспільстві однозначно. Зокрема, закон про медіа критикували багато журналістів, а закон про відбір суддів – Венеційська комісія [2; 3].

Наступним кроком для нашої країни є переговорний процес. Під час якого держава-кандидат має адаптувати своє національне законодавство до *acquis communautaire* (з франц. «надбання спільноти»), сукупність усіх правових актів ЄС).

Acquis communautaire складається з 35 глав, які входять до шести кластерів: основи; внутрішній ринок; конкуренція та інклюзивне зростання; «зелений» порядок денний та сталий зв'язок; ресурси, сільське господарство та згуртованість; зовнішні відносини.

Європейська комісія моніторить цей процес, а Рада ЄС має одноголосним рішенням затвердити впровадження кожного з шести кластерів. Після того, як усі члени ЄС одноголосно затвердять успішне завершення переговорів, сторони підписують Договір про приєднання. Спочатку його має ратифікувати Європарламент, потім – національний парламент держави-кандидата та усіх країн-членів. І лише після цього кандидат офіційно стає новим членом Союзу. Але це в майбутньому.

Проаналізувавши процес євроінтеграції, який Україна пройшла від початку повномасштабного вторгнення, та розглянувши наявний стан євроінтеграційних процесів, можемо говорити про значний, помітний і доволі стрімкий прогрес на європейському шляху протягом 2022 р. Утім, набуття статусу кандидата – це лише черговий крок євроінтеграції. Однозначним залишається також те, що Україна (як українська влада, так і суспільство) не лише зазначила свою відданість європейським цінностям і продемонструвала надзвичайну волю до євроінтеграції, а й остаточно визначила європейський шлях розвитку як невідворотний та єдиноможливий. Відкритим залишається лише питання, коли саме Україна вступить до ЄС, а в короткостроковій перспективі, коли розпочнуться переговори щодо членства в ЄС. Також процес євроінтеграції України є унікальним, оскільки він проходить у країні, у якій триває повномасштабна війна, і супроводжується значними поступками зі сторони ЄС, чому безпосередньо сприяє політична воля як

України, так і самого ЄС. Наступним кроком євроінтеграції буде початок переговорів, й українська влада всіляко старається пришвидшити цей процес. Окрім того, у цьому процесі вже є зрушення. Так, раніше ЄС указував, що оцінка стану реформ в Україні з'явиться не раніше осені 2023 р. Також, зважаючи на подальший активний тиск української влади щодо цього питання, активної реформаторської діяльності, політичної волі з обох сторін, яка вже була продемонстрована, можливому послабленню впливу проблем євроінтеграції та успіхам українських сил оборони на полі бою, що наближає закінчення війни, можемо говорити про можливість початку переговорів найближчим часом. Цей крок буде дуже важливим етапом євроінтеграції та значно пришвидшить подальші процедурні етапи вступу України до ЄС.

Література

1. Європейська правда. Кандидат авансом: 7 вимог, які має виконати Україна, щоб ЄС не скасував її новий статус. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/arti-cles/2022/06/18/7141516/>.

2. Центр «Нова Європа». Кандидат Check-2: де Україна перебуває у виконанні семи рекомендацій ЄС щодо кандидатства. URL: <http://neweurope.org.ua/visual-materials/13214/>.

3. Центр «Нова Європа». Кандидат Check-3: де Україна перебуває у виконанні семи рекомендацій ЄС щодо кандидатства. URL: <http://neweurope.org.ua/visual-materials/kandydat-check-3-de-ukrayina-perebuvaye-u-vikonanni-semy-rekomendatsij-yes-shhodo-kandydatstva/>.

УДК 342.7(043.2)

Швачка В.Ю., к.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВА ЛЮДИНИ ТА ПРАВА ПРИРОДИ: ЦІННІСНИЙ АСПЕКТ

Право, як основний регулятор суспільних відносин, визнає людину основною цінністю суспільства. Людина, її права та свободи становлять найвищу цінність у правовій державі.

У суспільстві, яке як найважливішу соціальну цінність сприймає людину, її внутрішню свободу та права як прояв цієї свободи, формується імперативний посил до держави та її інституцій щодо визнання, дотримання та захисту прав і свобод людини та громадянина. Цей посил поступово трансформується в обов'язок держави і передбачає створення та реалізацію ефективно діючих механізмів правового захисту від будь-яких порушень і неправомірних обмежень, у тому числі таких, що